

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXV.

V Ljubljani, 10. svečana 1882.

List 6.

Blagoslov sveč v god sv. Blaža.

Ni brez pomena, da je silo silo veliko ljudi prihajalo letos k blagoslovu sv. Blaža v frančiškanski cerkvi. Ljudje čutijo nadloge in išejo pomoči; ta blagoslov je namreč zoper vratne pritežnosti in bolezni, in vsak vé, kako hudo gospoduje že delj časa „davica“ z drugimi vratnimi boleznimi po svetu, in koliko otrok pomerje za vratnimi boleznimi.

V blagoslovni molitvi je omenjena posebna milost, ki je bila podeljena sv. Blažu, da je ljudi vsih vratnih bolezni ozdravljaj; toraj mašnik prosi Boga, naj se ozira na prošnje in zasluge tega svetnika in te sveče milostno blagoslovi in posveti, da tisti, kateri ta blagoslov z vernim namenom sprejmejo, naj se vsaktere vratne bolezni rešijo, ter v Božji sv. Cerkvi zdravi in veseli časté in hvalijo preslavno Ime Božje, ki je češeno in hvaljeno vse veke vekov. V svoji mašni molitvi pa omenja sv. Cerkev, kako je Bog sv. Blaža marternika prečudnega storil v prenašanji svojih lastnih smertnih muk in v odganjanji bolezni pri drugih; torej prosi milosti, da bi njegovo stanovitnost v veri in njegovo varstvo v nevarnostih tudi mi občutili.

In mašnik, ko vernika blagoslavlja z blagoslovljenima svečama, prosi Boga, naj po priprošnji sv. Blaža, škofa in mučenca, tistega človeka reši vratne bolezni in vsacega drugega zlega — v imenu Boga Očeta, Sina in sv. Duha.

Vediti je, da ta blagoslov je v rimskem blagoslovniku, in sicer med neprideržanimi, torej ga sme vsak mašnik deliti. (Gl. „Benedictionale Rom.“, Ratisbonae, Pustet 1873.)

Zakaj pa ga verniki posebno zoper vratne bolezni časté in na pomoč kličejo? Pričina k temu je bila naslednja:

Bil je sv. Blaž zavolj sv. vere v ječo zapert, in takrat žena pride k njemu z malim sinčkom, ki se mu je bila ribja kost v vrat zataknila, ko je ribo jedel. Noben zdravnik ni mogel pomagati, vrat je vedno huje zatékal in deček je imel že skorej umreti. Sv. Blaž reče materi, naj Bogu stori majhen dar z dvema svečama; to mati z veseljem dopolni. Nato pa svetnik poklekne, moli, in sveči križem derži dečku ob vratu in srečno rešen je bil otrok vratne nadloge.

Zdaj pa še nekaj malega iz življenja tega velikega svetnika. Bil je domá v Armeniji in zarad posebno svetega življenja je postal mašnik in škof. Ob tistem času je trinog rimski poglavar Agrikola kristjane z divjo jezo terl in moril. Zapeljeval in silil je tudi škofa Blaža, da naj vero zataji in malikuje. Dal ga je med drugimi mukami na steber obesiti in z železnimi kaveljni strahovito tergati in mesariti, potem pa ga v ječo odpeljati.

Na poti v ječo ga je spremljalo sedem keršanskih žen, ki so med mnogim jokanjem in žalovanjem gledale njegovo junaško vojskovanje in z bogoljubnim spoštovanjem lavkale kri, ki je iz njegovega razmesarjenega života tekla na zemljo. Berž ko jih iz tega spoznajo, da so kristjane, jih zgrabijo in zatožijo. Agrikola zahteva, naj malike molijo, one pa so rekle: „Zaveži svoje hišne malike v vrečo in ukaži jih nesti iz mesta k bližnjemu jezeru. Tudi me tje pojdemo umit se, in zraven tega bodemo tem bogovom skazale čast, koja se jim spodobi.“ Poglavar, kteremu je bilo vse do tega, da bi kristjane k odpadu zapeljeval, je rad v to privolil. Toda žené, kakor so rekle, so malikom podobno čast skazale, ker v vodo so jih pometale. Prestrašno je to poglavarja razkačilo. Ukazal je velik ogenj zapaliti, na ognju železnih srajc razbeliti, mučilne orožja pripraviti, zraven teh pa tudi prelepih oblek položiti. Potem jim dá na voljo, zdajci malikom darovati in te lepe obleke sprejeti, ali pa silovitih marter pričakovati. Se vé, da keršanske žené so stanovitno odbile malikovavsko žertvovanje in so s terdnim zaupanjem v Boga čakale zažuganih terpinčenj.

Ena teh mater je imela seboj dva ljubeznjiva sinčika, ki sta pri tem žalostnem prizoru bila pričujoča. Pokleknila sta pred svojo mater in sta jo prosila s povzdignjenimi ročicami, naj se ju usmili in ju ne pušči ostati pri tem strahovitem sodniku, temuč naj ju vzame seboj v nebesa k lepim angelom. Tako so o tistem času neusmiljenega preganjanja iz močne ljubezni do Jezusa in iz kopernenja po nebeškem veselji in miru celó otroci zaničevali naj grozovitiši terpljenje in naj bolj mučno smert!

Poglavar zapové keršanske žené z železnimi kaveljni tergati, potlej z razbeljenimi železnimi srajcami jih mučiti, in poslednjič jih v ogenj vreči. Bog pa je razodel svojo moč in svoje dopadajenje nad stanovitnostjo svojih vernih, ker berž ko so bile v ogenj ver-

žene, je ogenj ugasnil in spoznavavke so zaklicale: „Čast in hvala Tebi, o Jezus! ki si naš močni Bog in Kralj, da si nas vredne storil Tebe nasledovati.“ Poglavarju pa so rekle: „Dopolni nad nami, kar si začel, da pridemo v večno domačijo, kamor smo poklicane.“ Med hvalo Božjo in molitvijo so bile potem serčne žene ob glavo djane, kakor je bil ves razdraženi poglavar rabeljnom ukazal.

Tudi sv. Blaž je bil nato obglavljen, ker se ni nikakor hotel udati, da bi zatajil Boga in sv. vero. Oba omenjena dečka, ki sta čudovito serčno pričala sv. vero, sta z njim vred vesela nedolžno življenjce dala za Kristusa, potem ko sta kakor pohlevna jagnjiča med molitvijo s sv. Blažem skupaj bila pripeljana na morišče. To se je godilo l. 316 po Kr.

Otroci, mali šolarji in veči šolci, izgledujte se nad onima dečkoma in bodite serčni v veri in čednosti! Čeravno ste še majhni in mladi, vendar imate dosti moči, da premagate vse skušnjave in zapeljivosti, samo da hočete.

Izglede bogoljubnih otrok iz vsih časov kerščanstva. III.

1. Blaženi Janez Berhmans.

(Dalje.)

c) *V šoli.*

Razun cerkve in domače hiše je za slehernega otroka naj imenitniši kraj šola. Mnogim je že bila šola podlaga zveličanja, mnogim pa tudi zarad napačne družine in družih okoliščin prva nesrečna stopinja v pogubljenje.

Ker je tedaj učenje, zlasti više šolanje, tolike važnosti za dušno zveličanje, pojdimo zdaj za Berhmansom še v šolo in pogledjmo, kako se tam vede. Prepričali se bomo, da boljšega učenca si učitelji niso mogli želeti, kakor je bil on. Imel je vse lastnosti izvrstnega učenca; posebno pa so se med družimi odlikovale tri naj imenitniše dijaške čednosti: stanovitna pridnost, pohlevna vbogljivost in priserčna bogoljubnost.

Janez Berhmans je bil zelo dobre glave, jako bistrega uma in čverstega spomina. Kar je le enkrat prebral ali enkrat slišal, si je tako stalno zapomnil, da mu je bilo lahko vse zopet zverstoma pripovedovati. Toda mladenču bi naj boljše dušne zmožnosti nič ne koristile, ko bi jih ne hotel pridno rabiti. To je tudi Berhmans dobro spoznal in bil je precej od prve mladosti do smerti nenavadno priden in delaven.

Že do desetega leta si je bil pridobil najnavadnih vednosti in pričel je že više nauke. Njegov takratni učitelj je s prisego poterdil spričevanje: „Janez je bil deset lét star, ko je postal moj učenec. Njegova pridnost je bila izgledna, njegova sterpnost nepremagljiva, njegovo napredovanje urno, tako, da je kmali naj boljše v razredu prekosil, in da je kmali došel one, ki so bili po starosti in učenosti daleč pred njim.“

Da bi pa mogel še bolj vspešno napredovati in ves čas učenju posvetiti, želel si je priti v kak tak kraj, kjer bi ga nihče ne motil pri učenju, kakor se je to doma seveda le prepogosto godilo. Če tudi še tako mlad, je vendar že mislil na prihodnost in želel svoje učenje tako vravnati, da bi postal duhoven. Božja previdnost mu je naklonila tako priliko.

Takrat je bil za župnika pri Marijni cerkvi njegovega rojstnega mesta nek duhoven iz premonstratenskega reda, P. Emerih. Ta vneti pater je v svoji hiši

podučeval več dečkov in jih odgojeval v kerščanski pobožnosti. Pridni Janez si je že več časa serčno želel priti v to odgojišče. In ko ga neki dan oče vpraša, kakšno poplačilo bi rad za pridnost in lepo vedenje, mu berž odgovori; „Nobenega družega ne, oče, kakor to, da bi smel vstopiti v „vstav naše ljube Gospé“.

Oče ga usliši, in zdaj ves vesel hiti pridni šolar k svojemu novemu učeniku. Tako mu je pokoren in tako ga ljubi, kakor svoje starše. Čeravno je bila očetova hiša blizo, je vendar le prav malokrat prišel domu, ker hotel je ves čas vestno porabiti. Če so se njegovi tovarši igrali in razvedrovali, je on raji ostal v sobi, ter bral ali pa molil. Še k mizi je skor vselej vzel kako knjigo, in imel vedno odperto pred seboj. Nikdar ga ni bilo treba priganjati k učenju, še braniti so mu morali in ga siliti, da si je potreben počitek privoščil. Potlej se pa ni čuditi, da je bil vspeh tako sijajen, da ni bilo nikdar nobene graje ali kazni zanj, pač pa vsako leto prvo darilo!

V tem vstavu je ostal tri leta. Zdaj je bil 14 lét star. Neizrečeno rad bi bil še dalje ostal pri tako dobrem župniku. Toda starši niso mogli več plačevati zanj. Sklenejo tedaj, da se naj gre rokodelstva učiti.

Oče pokliče ukaželjnega dečka domú in mu razodene, kaj se je zastran njega sklenilo. Do zdaj je Janez še zmiraj mislil, da bode enkrat duhoven. Zato ga to nenadno sporočilo prav zelo osupne. Milo se začne jokati, poklekne pred svoje starše in jih z vročimi solzami za božjo voljo prosi, naj mu vendar dovolijo še dalje se šolati, da bode mogel postati duhoven. Tudi jim obeta, da hoče, če je denar edini zadržek, biti zadovoljen z vodo in kruhom.

Te vroče prošnje smeče očetovo serce. Zdaj spremeni svojo odločbo in Janeza ne sili več k rokodelstvu. Poprašuje in skerbno pozveduje, kje bi se dalo kaj dobiti, da bi si njegov dobri sin poleg učenja sam kaj prislužil in si sam dalje pomagal.

Bog je poplačal njegovo prizadevanje: Častivredni gospod Janez Freimont, korar stolne cerkve v Mehelou (Malinu), sprejme pobožnega in umnega dečka in ga z vsem preskerbljuje, da more dalje študirati. Zato pa mu mora Berhmans vsak dan pri sv. maši streči in druga mala opravila zverševati.

Ves vesel take ponudbe se poslovi pri domačih in se preseli l. 1613 v svojo novo domovino v Mehelnu. Tam obiskuje više latinske šole, najpred v stari mestni učilni, potlej pa, ko so Jezuitje prišli v Meheln, si izvoli novo jezuitovsko šolo.

Tudi tukaj je bila njegova pridnost neutrudljiva. Ker mu je zdaj zarad raznih opravil manj časa ostajalo za učenje, je gostokrat v pozni noči še čul in izdeloval svoje naloge, in zjutraj je bil spet na vse zgodaj na nogah. Če je moral svojega gospoda kam spremljevati, je vzel vselej kake bukve seboj, da bi prav nič časa ne zgubljal. (Dalje nasl.)

Ite ad Joseph! — Pojdite k Jožefu!

I. Mojz. 41, 55.

(Dalje.)

In zakaj nam je češenje svetega Jožefa posebno koristno?

To nam lepo popisuje častiti oče Francišek od Jesusa in Marije, menih bosih karmeliterjev.

Ta sveti mož piše, da nam je češenje svetega očaka tako koristno:

1. Zato, ker njegova moč pri Božjem Sinu je tako velika, da smemo misliti, da Jezus nič ne odreče svo-

jemu redniku, kateremu je bil tukaj na zemlji podložen in v vseh rečéh pokoren. To misel ima sveta Terezija, ta velika častivka svetega Jožefa, ko od svojega priserčno ljubljenega, nebeškega patrona tako-le piše: Če tudi druge svetnike Božje visoko častim, pa imam do svetega Jožefa posebno veliko čašenje; zato, ker on pri Bogu tako veliko premore. Gospod sam nas nekako spominja tega, kakor mu je bil tu na zemlji ves vdan, ker je njemu, svojemu redniku, pokoren bil, da ga tudi zdaj v nebesih usliši vse, karkoli želi. Rada bi, še pravi sv. Terezija, rada bi pregovorila vse ljudi, da bi tega imenitnega svetnika vsi vdano častili; ker iz lastne skušnje vem, da pri Bogu vse premore.

2. Drugič častimo svetega Jožefa tudi zato, ker ga preblazena Devica in Božja porodnica Marija tako visoko časti in ljubi. On je Mariji storil veliko dobrega; in ona ga je že tu na zemlji priserčno ljubila; koliko bolj ga še le zdaj tam v nebesih ljubi! Ta nebeška Gospá je bila svetemu Jožefu podložna; imenovala ga je svojega Gospoda ter mu je kot svojemu možu pokorna bila. Noben trenutek ni njegovim volji kaj nasproti storila. Bi mu mar zdaj v nebesih kaj odreči mogla, ako ji on svoje častivce, svoje varovance priporočuje? Gotovo mu bo ona vse privolila in se bo s svojo materno priprošnjo za častivce svojega deviškega ženina potegnila.

3. Korist in imenitnost tega čašenja je tretjič v tem, da drugi svetniki svojim častivcem le v nekaterih zadevah, v posameznih potrebah pomoč pri Bogu sprosijo in pomagajo; sveti Jožef pa, kakor skušnja uči, v vseh nadlogah tega pozemeljskega življenja. To spričuje serafinska častivka sv. Terezija, ko piše: Bog je drugim svetnikom to milost dal, da v nekaterih posebnih potrebah na pomoč pridejo ljudem, ki jih kličejo; tega prečastitega svetnika pa sem skusila kot gotovega pomočnika v vseh potrebah. Ne spomnim se, da bi mi bil kdaj odrekel, karkoli sem ga prosila. To so skusili tudi drugi, katerim sem svetovala, naj se njemu priporočijo. In to resnico vselej v novič skušajo.

4. Četrti vzrok, zakaj je čašenje svetega Jožefa tako dobro, je to, ker je vselej sklenjeno s čašenjem preblazene Device Marije. To dvojno čašenje je tako združeno, tako zedinjeno, da se skoraj ločiti ne dá. Naj kdorkoli preblazeno Devico vdano časti, on mora častiti in ljubiti tudi svetega Jožefa, njenega preljubeznjivega ženina, kateremu je bila Marija tukaj na zemlji tako priserčno vdana, in ktereга zdaj v nebesih toliko ljubi.

5. Da bi svetega Jožefa bolj priserčno častili, spominjajmo se velikih milost in dobrot, ktere ta sveti očak svojim častivcem v vseh dušnih in telesnih potrebah tako obilno skazuje. Sveta Terezija nas tega zagotavlja, ko pravi: Občudujem velike milosti, ktere mi je Bog po tem svetem očetu že skazal, pa tudi nevarnosti na duši in na telesi, iz katerih me je on rešil. Da bi znala, bi kaj rada natanko opisala vse dobrote, ktere je ta veliki svetnik meni in drugim že skazal. Za Božjo voljo prosim vse, ki mojim besedam verjeti nočejo, naj sami poskusijo; in djansko bodo spoznali, kako dobro in koristno je temu častitemu očaku se priporočevati in ga častiti.

6. To opravilo je še posebno zato priporočevanja vredno, ker duhovno napredovanje toliko pospešuje. Sveti Jožef je popolnoma podoba notranjega življenja. On je poseben patron tistim dušam, ki se Bogu vse vdajo. In ako Bog ktero dušo k popolnosti hoče pripeljati, ji nekako na tihem, da skoraj ne vé kdaj in kako, vcepi posebno ljubezen, priserčno čašenje do svetega Jožefa. In pod njegovim varstvom urno napreduje duša v notranjem življenji ter se povzdiguje na visoko stopnjo svetih čednost. In spet pravi sveta Terezija: Nikogar nisem poznala, ki bi priserčno častil svetega Jožefa, in

bi ne bila zapazila, da v lepih čednostih urno napreduje: toraj imajo velik prid vsi, ki se svetemu Jožefu izročujejo. Nekaj lét je že, še pravi sv. Terezija, kar v god svetega Jožefa kaj posebnega prosim, in vselej sem uslišana. In to skusijo tudi drugi častivci njegovim. (Dalje na sl.)

Ovčica.

(Pis. M. Skalovič.)

(Dalje.)

15. Ovca je radodarna. Ker nas ovca brani z mesom in sirom, napaja z mlekom, zdravi s siratko (žuro), oblači z volno — jo sv. Martin imenuje spolnovavko evangeljske zapovedi: „Kdor ima dve suknji, podá naj tistemu eno, kateri je nima; in kdor ima hrane, naj stori enako.“ (Luk. 3, 11.) Radodarnost je pri človeku izraz ljubezni do bližnjega, ki se skaže v delih usmiljenja. Preden je prišel na svet Učenik ljubezni, ki je ves svoj nauk in vse zapovedi zedinil v dveh zapovedih ljubezni ter rekel: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega serca in iz vse duše svoje, in iz vse pameti svoje; ta je prva in največa zapoved; druga pa je tej podobna: ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe“ (Mat. 22, 37—39.); so pogani, zlasti oni, ki se štejejo bolj omikani, Rimljani in Gerki, zaničevali ubožce, reveže, ptujce. Plautus, rimski poganski pisatelj, pravi: „Slabo delo stori, kdor beraču pomaga, da mu daja jesti ali piti; kajti zgubi in zaverže, kar je dal, in beraču podaljša siromašno življenje.“ *) Kakó so ravnali Gerki s sužnji, posebno Špartanci s Heloti, je znano, ti so onim bili kakor živina. Aristotel, ta veliki gerški modrijan, pravi: „Kakor je teló pod dušo, žival pod človekom, tako je suženj pod drugimi ljudmi. Kar nam morajo opravljati domače živali, to nam koristijo sužnji, eni in drugi našim telesnim potrebam zadostujejo.“ Starodavni Slovani so med poganskimi narodi bili naj gostoljubnejši. Vsi pisatelji jih v tem obziru jako hvallijo. „Sam sem skusil, kar so mi préd drugi pravili, da ni ga ljudstva tako gostoljubnega, kakor so Slovani.“ (Helmold Chron. Slav. I., 1. c. 82.) Tudi z jetniki so bolj lepo ravnali, kakor bodi si kateri koli drugi narod. Kakor je Kristus učil: „Blagor usmiljenim, ker oni bodo usmiljenje našli“ (Mat. 5, 7), smemo se nadjati, da bode se neskončno usmiljeni tudi Slovanov usmilil.

Podpirati uboge je bilo zapovedano že v starem zakonu. „Zapovem ti, da odpiraj roko in bratu svojemu ubožnemu pomagaj, ki je s teboj v deželi“ (Deut. 15. 11.). Tobija pravi svojemu sinu: „Kolikor premoreš, daj vbogajmé. Ako imaš dosti, daj obilo: ako imaš malo, daj tudi od malega radovoljno“ (Tob. 4, 8). „Lačnemu daj kruha, uboge popotnike sprejmi v svojo hišo: ko vidiš nazega, obleci ga, in svojega mesa ne zaverzi.“ (Iz. 58. 7.)

Usmiljeni naš Zveličar pravi: „Dajte miloščino“ (Luk. 11, 41). „Če hočeš biti popolen, pojdi, prodaj premoženje svoje in daj ubogim: in imel boš zaklad na nebu“ (Mat. 19, 21). Z besedo in veliko več z dejanjem je Kristus učil, da se imamo od vsih družih razločiti kristijani v ljubezni (Jan. 13, 35). Bere se, da prvi kristijani so med seboj bili „eno serce in ena duša“ (Djanja ap. 4, 32). Pa dale bi se napisati cele bukve, kako so vsi pravi nasledniki Kristusovi od apostoljskih

*) „De mendico male meretur, qui ei dat quod edat aut quod bibat. Nam et illud, quod dat perdit et illi producit vitam ad miseriam.“ (Plautus. Trin. act. II. sc. II.)

časov do današnjega dne ljubezen do bližnjega skazovali, dobro vedoč za izrek njegov: „Kar ste najmanjšemu mojih bratov storili, to ste meni storili“ (Mat. 25, 40). V cerkvi sv. Klemenca v Rimu počivata sv. Klemen in sv. Ignacij, oba apostoljska učenca, ki sta v svojih pismih posebno medsebojno ljubezen priporočala in gostoljubnost hvalila; kajti sv. Klemen piše Korinčanom: „Glas o vaši bratoljubnosti je razširjen po vsej Cerkvi ter vam veliko čast dela.“ (Clem. ep. I. ad Corinth. c. 1. et 2.) Sv. Ignacij pa o Rimljanih pravi, da se ondašnji verniki posebno v ljubezni do bližnjega odlikujejo (Ign. ep. ad Rom. c. 1). In koliko ljubezen je imel sv. Ciril, slov. apostelj, do Boga in do bližnjega. Daljno potovanje v neznane tuje dežele med neolikana ljudstva, tisočere nevarnosti in bojevanje z nezabogi med Kazarji in pozneje med slovanskimi pogani — nasprotovanja zavidnikov in druge reve — niso ga odvernilo od neprestanega truda za dušni in telesni blagor vseh rodov, koder je hodil. Deržal se je strogo nauka sv. Pavla: „vsem biti vse“, in ker so vsi otroci Božji po veri, in so „v Kristusu kerščeni Kristusa oblekli“, ni razločka med judi in gerki; in suženj in prost, moški ali ženska, vsi so eno v Kristusu“ (Gal. 3. 28); torej je vsim dobrote delil. To edinost spričuje, razen že omenjene okoliščine, da so trije škofje v cerkvi slovanski sv. Klemenca pokopani, tudi še ta, da je v isti cerkvi pokopan mučenik sv. Flavij Klemen, konzul rimski, in pa sv. Servul, berač rimski.

„Kakor sprejme ladijostaja vse ladije, ki vanjo prijadrajo; tako mora usmiljeni in radodarni za vse terpine odperto serce imeti.“ (S. Chrysa. hom. 35. in Matth. c. 3.) (Dalje naal.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Dvojno poslovljenje.) V kratkem času tega pol leta zgubilo je semenišče dva cenjena gospoda. Zapustil nas je vodja preč. g. dr. A. Čebašek, sedaj pa podvodja g. dr. A. Jeglič. Bridko smo se poslovili od pervega; a tolažili smo se, da ostane še vedno blizo nas, in da nam je obljubil tudi zanaprej z nami biti v dotiki, kar se je kmalu potem nepričakovano tudi spolnilo. Še bolj ginljiva je bila ločitev od preljubljenega nam podvodja, ker ta je odšel daleč od nas v južne kraje, za kanonika v nadškofijo Verhbosansko.

V četrtek, 2. t. m., imeli smo še čast zadnjikrat videti pri kosilu našega podvodja. Med kosilom nazdravil je bogoslovec novemu kanoniku, potem pa smo izpeli tri pesmi, kot odhodnico. Na to je napil sedanji vodja preč. g. Gogala z močno ginljivimi besedami v svojem in v imenu bogoslovcev zdravico preč. novemu kanoniku in mu voščil najsrečnejši vspéh pri vzvišenem in težavnem delu. V iskrenih besedah odgovoril je ljubljeni g. podvodja na to zdravico. Kazal je, da ga kliče glas Božji v novo domovino; da hoče v presv. imenu Jezusovem začeti težavno delo; spodbujal je nas k krepotnemu delovanju in priporočal se nam v molitev, kakor bo tudi on za nas molil. Globoko nas je ganil njegov ogovor in ohranili si bomo zvesto v serci te besede. Popoldne smo se še enkrat v njegovi sobi poslovili in marsikomu se je solza uternila, ko je svoje navdušene besede sklenil z: „Z Bogom!“

V noči pa se je odpeljal in pogrešamo zdaj moža, ki je bil vsem priljubljen in spoštovan od vsih. Naša iskrena vošila pa ga spremljajo tje, kamor ga je poklicala božja milost. Da bi dolgo delal v blagor sv. Cerkvi pri naših južnih bratih, katerih spominjati se nam je priporočal. Nam bo predragi gospod vedno v

najlepšem in hvaležnem spominu. Bog pa spolni goreča naša vošila!
Bogoslovec.

Iz Borovnice, 5. febr. († Anton Jugovic.) Zadnji teden bili so za nas tužni dnevi! Dan pretužen pa je bil petek, ko smo dopoldne polágali ljubljenege svojega očeta v hladno zemljo in serce nam je trepetalo, ko je bobneče padalo na rakev terdo groblje. Kako strahotno se je vjemalo to z onimi veselimi spomini, ki so nam tedaj obdajali dušo, spomini na sijajno srečo in veselje, katero smo vživali mi z njimi vred o priliki njihove zlate maše, 21. avgusta lanskega leta! Ali po kratkih 5 mescih so slabotnega človeškega življenja viri potekli njim, ki smo jih serčno ljubili in naša žalost je tem večja, čem več lepih spominov nam zdaj medli, kakor cvetje krog drevesa po tléh! Tuga bila je občna. Vse tri dni, torek, sredo, četrtek je kopernélo ljudstvo pred mertvaškim odrom v naši duhovnišnici, prihajajoče od blizu in daleč, da se jim je bilo prav težko verstiti. Posebno na svečnični dan so prišli od vseh sosednjih krajev pokropit drasega gospoda, nekaj tudi prav odlične gospóde. Blagородna grajska rodbina Gallé-tova iz Bistre, ki je posebno spoštovala ranjkega, poklonila je prekrasen venec in tudi še na drugo stran prav velikodušno pokazala svojo vdanost do umerlega. Tudi druge lepe vence smo opazili. Naše „národno bralno društvo“ je v posebnih listih naznanjalo smert svojega nekdanjega predsednika.

V petek pa se je mogočno in veličastno pokazalo, kako visoko so bili ranjki gospod čislani, kako vdano ljubljeni. Zbralo se je 19 gg. duhovnih tovarišev in ko se je začel razvijati sprevod, na čelu šolska mladina z zastavo in „bralno društvo“ z zastavo, tedaj smo videli ogromno ljudstva od vseh krajev in iz vseh stanov. V cerkvi je bilo vse polno. Ob 10 pričele so se molitve, potem so verhníški gospod dekan Šlibar s prižnice tolažili jokajoče ljudstvo v govoru, saj da „smert pravičnega ni strahotna“. — Po slovesni čerini sv. maši in ko so bili štirje pevci vbrano odpeli „Nad zvezdami“, ponesla se je rakev iz cerkve na pokopališče. Tukaj smo gospoda očeta položili prav poleg dveh njihovih kaplanov, katerih prvi, J. Košir, je umrl l. 1873, drugi pa, A. Jesib, l. 1877. H koncu molitev so pevci spet zapeli ginljivo pesem: „Jamica tiha“, — potem pa smo se razšli s terpkostjo v serci, še enkrat se ozervši na novi grob, ki ima kriti predrazega moža. (Daljši konec prih., ker nam je dragi dopis že pozno došel.)

Iz Tersta, 20. pros. (Na grobu škofa Jurja Dobrila [Konec.]) Po želji Nj. veličanstva je bil škof Juri Dobrila l. 1875 po smerti blazega škofa Jerneja Legata premeščen iz Poreča v Terst, ter slovesno vpeljan v stolno cerkev sv. Justa 26. sept. 1875. Slovenska ob oni priliki zložena pesem pravi:

Na persih se sveti Mu križ blišči,

Serce pa za blagor mu duš gorí. —

Da mu resnično plemenito serce v persih bíje, je pokazal povsod, kamor je prihajal birmovat na deželo. Zlasti po Istri so ljudje ga blagovali, ker jim je znal lepo po domače kaj povedati, ter posebno otročiče priporočati, naj jih po keršansko v strahu božjem izrejšajo. Za Istrane mu je gorelo serce, to je že v Poreču v djanji pokazal, kajti 17. okt. 1875, ravno tisti dan, ko je bil slovesno vmeščen v koperski stolni cerkvi škof Juri, je župnik Dinjanski (Dignano) v poreški škofiji blagoslovil novo cerkev v vasi Juršiči. To cerkev je priskerbel s pomočjo podpore cesarjeve škof Dobrila, ki je na svoje stroške dal zidati tudi duhovsko hišo v Juršičih, kamor spada 18 vasi s 1200 slovanskimi stanovniki, in niso do tistega časa imeli ne cerkve ne kaplanske hiše, ter so morali hoditi v talijanski Dinjan.

Bili so kakor zgubljeni ovčice.“ (Ancora. 1875. pag. 339.) — Pri svojem odhodu iz Poreča je ustanovil 8 letnih štípendij za uboge isterske dijake, pet po 100 gl. 80 kr. v srebru, in tri po 112 gl. a. v. V to sverho je pustil 20.000 gl. kapitala.

Videčemu, kakó se število duhovnikov strahovito manjša, je serce kervavelo, zato je ustanovil l. 1878 društvo (podporno bratovšino) „sveta družina“, za napravo semenišča za dečke, ter je v ta namen podaril velikodušno ves svoj prihranjeni denar 40.000 gl. S časoma se je še družih darov nabralo, da sedaj je skup že 100.000 gl., pa ker bi to za napravo hiše in vzdržanje gojencev premalo bilo, se z obrestmi podpirajo nadepolni učenci. Ako bi družega ne bil storil, s tem darom si je zaslužil pokojnik častno mesto in slavno imé v zgodovini teržaške škofije in primorskih Slovanov, ki mu z njemu priljubljenim listom „Naša Sloga“ kličeemo:

„Desnica ti cvietom cvela,
A nebeski duša raj dospala!“
(Da bi desnica tvoja cvela,
In duša v večni raj dospela!)

Z duhovniki je najraje po domače slovensko, ali po istersko govoril; navdušen je bil za Slovane sploh, kar je v mnogih prilikah pokazal. Ko je l. 1878 v Jelšanah birmoval, je veselega serca naznanil, da so naši vojaki prišli in posedli glavno mesto Bosne, Sarajevo, ter je po sv. maši radostno zapel: „Tebe Boga hvalimo!“ Ravno takrat je v drugem kraju se izrazil: „O da bi jaz saj 30 lét mlajši bil, kar hitel bi tje v Bosno za misijonarja, ter bi vzel seboj nekaj bolj bistrih mladenžev iz Čičev. Mnogi zaničljivo govoré o isterskih Čičih, kakor da bi bili kdo vé kako divjaško ljudstvo! Saj smo mogli lansko leto čitati, da je berlinski nihilistiški filozof Hartmann v neki knjigi terdil, da so Čiči v Evropi na naj nižji stopnji, da jih on stavi celó pod „Zulukafre“ (afrikanske zamurce)! Nu, to je zgled večkrat grajane temelitosti, da napihnjenež čez vse, kar ni on, in kar od njega ne pride, zaničljivo sodi. Vse drugač je sodil vladika Dobrila; po njegovem mnenji se nahaja ravno pri Čičih korenjakov in sploh osebstva čverste in lepe postave.

Ko je po slabem letu 1879 nastala huda zima, je ljudstvo po Istri mnogo terpelo, in to je videl in živo čutil pokojni pri kanoniških vizitacijah (birmovanju) po Istri l. 1880. Nekaj to, nekaj prehlajenje je krepkemu gospodu nakopalo bolezen, za katero je iskal leka tudi v Karlovarih (Karlsbad) na Češkem (Pemskem), pa odleglo mu je začasno, a bolezen je le hujša prihajala, — slednjič mu 13. jan. 1882 plemenito dušo od trohljivih ostankov trupla ločila.

Sprevod pogrebni se je veršil v najlepšem spomladnem vremenu, kakor za nadomeščenje pokojniku, ki je pri kanoniških vizitacijah imel mnogokrat jako slabo vreme: vihar, grom, treskanje, točo. Saj o birmovanju v Laniščah 24. junija 1878 je mladega župnika boljunškega, verleza narodnjaka Zamliča, strela ubila, in škof sami so ga jokajoč pokopali; v dveh ali treh krajih je isto leto, ko je bila birma, treščilo v turne; v neki kraj v Istri je šel škof birmovat v pozni jeseni, kajti prazna vera je bila, da ako po leti pride, gotovo bo toča polje potolkla. Nu to so prazne vere, pa vseh praznih vér izmed prostega ljudstva odpraviti je skoro nemogoče. Solnce je lepo sijalo, in tiho vreme je bivalo, jata golobov je nad sprevidom ferlela, ko so pokojnika zadnjikrat po sredi mesta teržaškega nesli, najpred v stolnico sv. Justa, potem pa v Žavlje k sv. Ani, v kraj, ki ima pomenljiv tolaživni napis: „Resurrecturis!“ („Onim, ki bodo vstali“), „vstašem“! Da! na pokopališču so pravi

„vstaši“, silno silno število jih je, in nobena sila jih zatreti ne bode mogla. Med temi vstaši bodo tudi četovodje — škofje in duhovniki — se odlikovali po razmeri zaslug na zemlji, in pokojnik med njimi gotovo ne bo zadnji.

V miru naj počiva,
Svetli raj uživa!

S.

Sarajevo. (Slavni obed) Cerkvena slovesnost novega nadškofa se je zveršila o 1/12. Ob 2 pa se je pričel slovesni obed, pri katerem je bilo v veliki dvorani čez 100 oseb. Med drugimi so posebno častno mesto imeli č. oo. frančiškani, ki so bili pričujoči v velikem številu iz Fojnice, Kreševa, Travnika, Sarajeva in družih krajev. Na galeriji je bila vojniška glasba. Ob čelu štirivogelnika se je usedel prevzvišeni g. nadškof, ob strani podmaršala Stransky in Némethy, nasproti pročelju pa mostarski milgsp. škof Bukonić z načelniki vojnih in deželskih oblastnij itd. Posebno žive so bile zdravice. Napervo je nazdravil nadškof preavitlemu cesarju, potem podmaršal Stransky sv. Očetu Leonu XIII, nadškof podmaršaloma Dahleu in Stranskemu, župan Sarajevski Fadlipašević v imenu mesta nadškofu in Stranskemu, škof Bukonić v imenu reda sv. Frančiška nadškofu in na slogo vsih sinov ondotne dežele itd. Dobil je pa nadškof zdravic tudi od razkolniškega metropolita po protosingjelu Benjaminu v imenu nezedinjenega naroda, — od vsih mohamedanov po Essad-efendiju Uzniću, od rabinarja Finzi-a v imenu ondotne hebrejske občine. Nadškof je tudi na te zdravice ginjen odgovoril in nazdravil zlogi in edinosti vsih Bošnjakov. Gromoviti klici so spremljali vsako nadškofovo zdravico in vse druge napitnice so bile z navdušenjem sprejete. Vsi gosti so se razšli v polni zadovoljnosti.

Bog daj, da bi nad vso Bosno in Ercegovino skorej posijala zvezda edinosti v katoliški veri; potlej bo sreča popolna in veselje neskaljeno.

Iz Adrijanopola, 31. grudna 1881. (Konec: *Semenišče. Razkolniške šole, družba in nasprotovanje. Potreba tiskarne. Dušno pastirstvo* itd.) Eden glavnih namenov našega misijona je, vzgojiti domače duhovnike. Semenišče, katero smo v to odperli pred 5 leti, vidno napreduje po milosti božji in blagoslovu apostolskega sedeža. Zdaj šteje 14 pripravnikov za duhovski stan, brez tistih, ktere smo poslali v Rim v Propagando. Eden teh je bil to leto posvečen in dela zdaj v eni katoliških naselbin kot duhovni pastir. V našo napravo je sedaj stopilo tudi nekaj novih. To oglaševanje za duhovski stan je tem bolj veselo, ker je verski duh v našem ljudstvu od zadnje vojske nekako propadel.

Razkolniško duhovstvo deluje iz čisto narodnih vzrokov z veliko marljivostjo, ter se zidajo cerkve in šole, in ljudstvo po vsaki ceni skušajo obderžati v zmoti. Tako so v Adrijanopolu razun cerkev in šol, ki so se stavile zadnje leto, v naši bližini ustanovili očiten vstav za bulgarske dečke. Nabrali so že pripomočkov za brezplačno vzdrževanje 50 vnanih, in staršem, ki pošljejo tjakaj otroke, podajo denar v podporo.

Po mnogih vérskih nemirih za zedinjenje v Makedoniji, so razkolniški škofje in predstojniki društev (ta društva dajejo velike svote, da se ohrani razkolništvo) sklenili sklicati zbor, v katerem se dogovoré, kako ovirati zedinjevanje z Rimom. Razun tega zbudajo razkolniki med ljudstvom velik strah s tem, da hujskajo z obrekljivimi poročili vlado zoper katoličane. Tudi pošiljajo razkolniške duhovnike in učitelje po vaséh, da delujejo zoper katoliško Cerkev. Žal, da ne moremo dosti vspešno delati njim nasproti, ker nam naši pripomočki ne dopuščajo napravljati vaških šol. Zdaj nam

je celó nemogoče vzdrževati šole v nekterih katoliških naselbinah.

V prejšnjih poročilih smo posebno naglašali, kako je potreba napravljati šole, ker je največ na té zastavljeno napredovanje k združenju. Zdaj bi še bil čas za to delo, pozneje pa bi prišle ovire, ktere bi razširjevanje tega združenja bolj otežile.

Če tudi napadajo na vse kriplje naše šole, vendar to v obče malo škoduje, ker pripoznavajo celó naši nasprotniki, da so šole naše bolj izverstne. Od tod prihaja, da nas zmirom na novo prosijo še družih otrok sprejemati. V našo največjo žalost pa smo primorani jih odpravljati. Te dni smo vendar morali še enega katoliškega dečka sprejeti, ker bi ga drugač bil oče oddal v razkolniško napravo. To se je letošnje šolsko leto že v desetič pripetilo, da nismo nikakor mogli odreči, akoravno naši pripomočki komaj zadostujejo za vzdrževanje toliko otrok.

Večkrat nam je rimska propaganda svetovala napraviti si tiskarno. To smo si že veliko lét želeli; ker s tem, da nimamo za bolgarske naše šole pripravnih knjig, zgublamo s pisanjem in prepisovanjem veliko časa. Tudi ima prav velik pomen, da bi se izdajal katolišk list. Poslopje je zdaj gotovo, in preskerbljeni smo že s tiskavnico, kot darom od cesarja Franciška Jožefa in z bolgarskimi čerkami, kot od ravno tega. Da pričnemo delo, treba nam je razun nekaj tiskarnih potrebščin le dovoljenja visoke porte.

Toda zarad zidavnih stroškov še ne moremo, ker zadevno ozidje je v tako slabem stanu, da ga moramo s kolmi podpirati, s čimur je pa komaj odstranjena nevarnost, da se poruši.

Pri malih doneskkih komaj vzdržimo družino, ktera šteje z učenci in seminaristi 119 oseb; kajti kljub naj večji varčnosti in vsemu pritergovanju, ki si ga nalagamo, so se stroški povzdignili na 445 frankov za osobo. Zato tudi ne moremo poplačati dolgov (večidel iz vojskih časov), kteri so se povikšali na 52.000 fr.

Očitno je, da se pečá naš misijon tudi z dušnim pastirstvom. Razun svojih dveh cerkev oskerbljujemo še dve drugi v predmestih. Tudi nam je izročena skerb za duhovno vodstvo dveh domačih samostanov. Oddaljena sta kakih šest ur od nas; dvakrat na mesec jih mora obiskati kteri naših očetov. Razun tega obiskujemo ob velikih praznikih, in kadar se želé sveti zakramenti, bolj oddaljene katoliške naselbine, kar tudi dela stroške. Zeló veselo je to, da se katoličani, akoravno jih obdajajo razkolniki, nepremakljivo derzé svoje vere, in poterpežljivo čakajo naših misijonarjev, ki jih ob gotovem času obiskujejo in jim delé ss. zakramente.

Konečno naj svoje dobrotnike opomnimo še na nekaj, kar bi našemu misijonu bilo velike pomembe, namreč na nakup zemljišča. Zdaj bi bilo za to še vgodna priložnost, ker zavoljo vojske je mnogo zemljišč na prodaj, in lahko bi se dobra zemlja cenó dobila. Pa kakor se kaže, to ne bo več dolgo časa, ker mnoga društva kupujejo vsa posestva, ki so na prodaj. Ko bi imeli denar, bi si s tem lahko pomagali iz nevgodnega stanú vedno boriti se z dolgovi in ne bi zmirom nadlegovali svojih dobrotnikov z novimi prošnjami.

V imenu svojih sodelavcev naznanjam priserčno zahvalo za vse v preteklem letu skazane dobrote, in živo prosim naše miloserčne dobrotnike naj silno stisko našega misijona v spominu imajo in mu tudi v tem letu pomoč skazujejo.

V Adrijanopolu, 31. grudna 1881.

Tomaž Brseska,
prednik mis. red. vestaj. J. Kr.

Oddani darovi in zbirke „Zgod. Danice“. (Dalje.)
6. listopada 1881 oddali pn. g. kan. A. Zamejcu zbirke za sv. Detinstvo raznega denara za 174 gl. 36 kr.; — za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani pa v raznem denaru 386 gl. 76 kr.

12. listop. V Banjaluko v Bosni poslali preč. P. Bonaventuru, prijoru čč. redovnikov trapistov, te-le zbirke: 12 gl za novi samostan P. Kazimira (med temi 7 gld. za novo cerkev); 7 gld. za Sestre presv. Kervi; 10 gl. za čč. redovnike Trapiste (vmés 2 gl. za odpravo zaboja, ki ga je bil seboj vzel P. Kazimir); 26 gl. 20 kr. za razne ss. maše, kterih intencije so bile že prej poslanske.

Ravno ta dan milg. škofu Vertinu 50 gl. od M. B. in N. K. za misijonarja preč. g. Buha v Ameriki. Na Dunaj pa 14. listop. poslali za odhajajočim škofom Vertinom: 13 gl. za škofa Vertina, 5 gl. za škofa Mraka, 10 gld. za g. misijonarja Tomazina, 2 gld. za g. mis. J. Trobeca.

17. listopada osebno oddali č. g. Jan. Mesarju za cerkev v Bohinjski Bistrici 434 gl. 60 kr., kteri je tudi osebno zahvalo dobrotnikom izrekel.

26. listopada pn. g. kan. in dekanu A. Urbasu, ko odborniku pri zidanji cerkve presv. Jezusovega Serca, za to cerkev 197 gl. 70 kr. (Dalje prib.)

Novi blaženi.

V nedeljo, 15. pros. t. l., je bil v Vatikanu med blažene prištet častitljivi P. Alfons Orozko, španjski avguštinec. To se je godilo v tako imenovani „blagoslovni dvorani“, ki je bila v resnici kraljevo ozališana. V gornjem oddelku je bil oltar in prostor za kardinale, škofo in avguštinske redovnike; spodnji pa je bil odločen za povabljene in za palatinske straže, ki so bile v veliki semajnici. Vratam nasproti je bila velikanska podoba, kazajoča sv. Alfonsa, ki ga truma angelov spremlja v nebesa. Bolj na višavi je bila podoba sv. Trojice v velikanskem polkrogu. Ob slepih linah ste bile vravnani dve versti mostovžev za poslušavce imenitnih stanov. Nad dva tisoč luči se je lesketalo v opanljivi svetlobi. Razun poslancev raznih vlád je bila pričujoča tudi vojvodinja Madridska, soproga Don-Karlovova, v odločeni sobani. Blezo, da bi se kak volk v ovčji koži ne priplazil, so bili vstopni listki štirkokrat dajani in ostremu protinadzoru podverženi. —

V nedeljo 22. pros. pa je bil med blažene vvrstetu častitljivi Karol Sezze.

Vsi družbinski stanovi vsake starosti, kakor pripominja „Osservatore Romano“, so predstavljeni v kroni nezmérne trume junakov zmagovavne Cerkve v nebesih, in ti so podpornja vojskovavne Cerkve na zemlji. Malo poprej so dosegli čast na oltarji: 1 učenjak, 1 pridigar, 1 slaven pisatelj; ta dan pa je enako čast dosegel ponižen in priprost frater, brez človeške učenosti, pa poln nebeške vede. Bolezen ga je bila v prvo odvernila, da se ni učil za mašnika, in pozneje, ko je bil že brat v redu reformatov sv. Franciška, zopet bolezen, da ni šel v misijon v Indijo. Šel je pa bil v prvo na kmete in bil je na polji njih apostelj, budil jih je k pobožnosti, razlagal jim življenje svetnikov in mučenikov.

Daroval se je bil Bogu z obljubo večne čistosti že poprej in z 21. letom je pristopil v red sv. Franciška, v katerem se je skazoval z veliko pokoršino, s ljubeznijo do uboštva, z duhom zatajevanja in z neizrečeno natančnostjo v spolnovanji redovnih dolžnost.

Bil je poslan v Rim in njegova resnična svetost je bila hitro znana po večnem mestu. Učenjaki, kardi-

nali so ga v naj težjih modroslovskih in bogoslovskih prašanjih nagovarjali, naj pové o njih svojo misel; in blaženi Karol, kakor tudi ni bil učeno izobražen, je vendar prašanja vaelej prav razrešil.

Razgled po svetu.

Nemško. (*Windthorstovanje v Berlinu.*) Dnevi Bleiweisovih svečanosti so se mi prav živo zopet v spominu ponovili, ko sem bral v verlem „Vaterlandu“, kako je na sv. Antona dan v sredi svojih somišlječih 200 tovaršev iz središča pruskega in nemško državnega zbora, neustrašljivi katoliški boritelj pl. dr. Windthorst obhajal svojo sedemdesetletnico. Od vsih strani široke Nemčije in še od drugod je bilo došlo blagemu jubilanu, neutrudljivemu boritelju za „resnico, prostost in pravico“, pismeno in telegrafično premnogo voščil. Njih število je na stotine. Še nasprotni časniki so se v obče pohvalno izrekli o tej svečanosti. Ko je stopil častiti starosta v državno zbornico, našel je na svojem prostoru šopek vijolic, in na to se je pričelo od vsih strani častitanje skor brez konca in kraja. Popoldne ob petih so se zbrali k skupnemu obedu tovarši iz državnega in deželnega zbora, mnogo družih katoličanov iz mesta in več poljskih poslancev v velikanski dvorani „Hotel de Rome“. Veselje je bilo tu jako priserčno, ko je prijateljsko se razgovarjaje sedel poleg ekscelence in magnata ponižen župnik ali priprost zastopnik delavskega stanú. Kako je kipela navdušena radost, ko se jš od raznih strani napivalo v duhovitih napitnicah staremu jubilanu ali pa oni sveti reči, kateri je on tako hraber boritelj! Jubilar, tako se je reklo v prvi napitnici, je v najhujših bojih nepremakljivo branil pravico z močjo in serčnostjo. Najstrupenejše pušice nasprotnikov je odbijal, ni se ustrašil ne truda ne težav. Zdaj začenja solnce predirati oblake. Bog daj, da bi godovnjak še mnogo lét stalnega mirú dočakal in vžival. Posebno premisleka vredna je napitnica Windthorstovi ženi, ktera je mnogo žertvovala in s svojo hčerjo vojskujočega soproga podpirala in navduševala! (Res da; ženska je v kulturni zgodovini velikega pomena. V katerem narodu odmirajo navdušene serčno pobožne matere, začne se zgubljeni sploh verska zavest.) Windthorst je zahvaljevaje se omenil: Kdaj se bo štrena razmotala, sam Bog vé. Vendar storimo mi, kar je pravo. Če je na desno in na levo vse v zmešnjavi, stojimo mi terdno. Za to se imamo zahvaliti Bogu. Večkrat so poskusili nas spraviti v omahovanje, pa Bog bo še dalje pomagal. Stolp bo terdno stal, nemška serca ga branijo. Ne gledé na trenutni vspeh, ozirajmo se na veličastni namen! Kot vojščaki Božji pripognimo kolena in prosimo milosti. Živelo naše geslo: „Za resnico, prostost in pravico!“ — Močaki slovenski — discite! Živiti značajni katoličanje!

Na Francoskem dva velika poloma delata velik hrup. Eden je prekuc Gambetta in njegovega ministerstva. Ta širokoustni sovražnik katoliške Cerkve je brez vsega pričakovanja naglo šel pod klop — prava švindlerska repatica današnjih časov. Zraven politiskega poloma pa se je zgodil tudi neslišán polom na borzi v Parizu in v Lionu, kateri je po Francoskem in še zunaj Francoskega veliko revšine napravil in velik strah zbudil. To je namreč polom banke „Union Générale“, ki je mati avstrijske „deželske banke“ (Länderbank). To se je Francozom tako na serce vsedlo, da je zmetlo vse pustovanje, vse maškerade in enake neslanosti so odpovedane... Kdo bi pričakoval, da se bo prešérnim pušgovavcem tako hudo in neprevidoma štrena zmešala? Živ spomin smerti bogatina v sv. pismu in naglega

konca razuzdancev, kar se ravno tudi pustne dni rado pripeti.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

13. svečana. S. Katarina Riči. — 14. Spomin terpljenja N. G. Jezusa Kr. S. Valentin. — 15. S. Favstin. — 16. S. Julijana. — 17. S. Konstancija. — 18. S. Flavijan. — 19. Tretja predpepelnična nedelja. S. Konrad.

Zahvale:

Št. 12. Prosim Vas ponižno, blagovolite tudi mojo serčno zahvalo v „Zgodnjo Danico“ natisniti. Bila sem skozi štiri mesece bolna, in viditi je bilo, da je bolezen neozdravljiva. Pa opravljala sem devetdnevnic ter z naj večim zaupanjem sem se prav goreče priporočala Naši ljubi Gospéj presv. Serca in sv. Jožefu, pa tudi verne duše v vicah sem neprenehoma prosila, naj mi pomagajo, da bi ozdravela, če je Božja volja. In uslišana sem bila, zadobila sem ljubo zdravje, ter spolnim zdaj svojo obljubo, da svojo naj priserčnejšo zahvalo očitno izrečem. Bodi stotisočkrat češena in hvaljena Naša ljuba Gospá presv. Serca, sv. Jožef in verne duše v vicah, ki so tudi bile moje priprošnjice!

V Loki, 30. prosinca 1882.

J. Prevec.

V molitev priporočeni:

Neka hči prav toplo priporoča v bratovsko molitev svojega bolnega očeta. — Velik hudobnež na smertni postelji za spreobrnjenje. — Mlad zaslepljenec za spoznanje in pamet. — Nektore važne zadeve, da bi se rešile v prid sv. Cerkve. — Oseba prav v velikih potrebah za pomoč. — Mati priporoča svojega sina v molitev za ljubo zdravje, brata njegovega pa za resnično spreobrnjenje. — Nekdo, da bi pijančevanje opustil in se poboljšal. — Žena priporoča svojega igri in kletvinji vdanega moža za poboljšanje. — Sin, da bi se bolje učil. — Mati skerbno priporoča v molitev svojega še do zdaj ne spridenega sina, da bi ga Bog na prošnjo Marije D. obvaroval pred zapeljivim svetom in hudobno družino. — Ravno tako goreče priporoča v molitev tudi mati sebe, da bi ji Marija sprosilá ljubo zdravje in jo ohranila če je Božja volja, še ene leta njenemu sinu. — Višji šolec, ki že več mescev zarad persne bolezni ne more svojih šolskih in drugotnih dolžnosti spolnovati, se v telesnih in tudi dušnih potrebah serčno priporočuje v bratovsko molitev in v spomin pri ss. mašah, da bi se pozdravil in kdaj mogel delati v vinogradu Gospodovem, če je Božja volja: če ne, pa da poterpežljivo terpi in srečno umerje. — Oseba za pomoč pri očéh, ki ji pešajo. — V glavinih slabostih neka oseba.

Opomini k modrosti.

(Iz bukev Sirahovih, iz V. in VI. pogl.)

13. Za pravico se poteguj z vso močjo, in do smerti se bojuj za resnico, in Bog se bo za-te vojskoval zoper tvoje sovražnike

14. Ne bodi kakor lev v svoji hiši, da bi svojo družino premetaval in svoje podložne zatiral.

15. Tvoja roka bodi stegnjena k dajanju, in stisnjena k jemanju. (Ne bodi lakomen, ne skop.)

16. Ne govori: Grešil sem, in kaj žalega se mi je zgodilo... Zavoljo odpušenege greha ne bodi brez strahú, in ne nakladaj greha na greh.

17. Ne odlašaj se k Gospodu spreobrniti, in ne

odkladač od dneva do dneva; zakaj njegova jeza naglo pride, in ob času maševanja te bo razdjal.

18. Ne dajaj se slehernemu vetru goniti, in ne hodi po vsakem potu; zakaj tako ravna grešnik z dvojnimi jeziki. (To je: Ne bodi kakor dvojezični grešniki, ki so pobožni s pobožnimi, brezbožni pa z grešniki.)

19. Čast in slava je v govorjenji modrega, jezik nespametnega pa je njemu v padec.

Marijina pomoč.

Iz Monastira (Münster) ima Dülmenski „Missionsblatt“ naslednjo dogodbo, za ktere resnico ima poročstvo:

Deklica, služka za deklo v mali srenji na kmetih, je bila vsled premrazenja glas popolnoma zgubila. Že 4 mesce je poskušala vsakere zdravniške pomoči in domače zdravila; pa vse zastonj. Dobi pa v tem od nekega redovnika vode iz Lurda z nasvetom, da naj med tem ko vodo rabi opravlja devetdnevno k Materi Božji. V ta namen gre v predpraznik Marije D. k spovedi in v praznik k sv. Obhajilu; zvečer po spovedi in zjutraj po sv. Obhajilu je vžila nekaj lurške vode. Potem je na povelje domačih hišnih gnala živino pást. Na paši se usede in tiho obmoli nekatere molitve iz svojega molitvenika; potem ji šine v oči zahvalna pesem („Hvala bod' Gospod Bogú“) v bukvah, jo nehoté zapoje, in glej, glas njen je zopet čist in čverst, kakor prej pred boleznijo. Vsa prestrašena prejenja peti, pa nekaj jo priganja zopet začeti, in izpoje tedaj pesem do konca, potem pa k temu speva še Marijine pesmi; glas je ostal gladek in čist in te sreče se veseli do sedanje ure.

Listek za raznoterosti.

Večerni govori v katoliški družbi. V sredo 25. pros. je prav zanimivo in podučno govoril prof. gosp. Mih. Lazar o satanu in njegovem hudobnem vpljivu do ljudi; drugo sredo zarad naslednjega praznika ni bilo govora; 8. t. m. pa je gosp. katehet Ant. Keržič imel kaj lep in koristen govor o delu in počitku. — Ako bi mnogi vedili, kako primérni in velikrat prijazno in mično osoljeni so ti večerni govori, bi se jih gotovo veliko več vdeleževalo.

Goriška nadškofija ima štiri podružne škofije: Ljubljansko, — milg. knezo-škof dr. Jan. Kriz. Pogačar s 570.960; — Poreško, — milg. škof dr. Jan. Nep. Glavina z 88.486; — Kerško (Veglia), — milg. škof dr. Fr. Feretič z 49.159. — in Teržaško, — kapitelski vikar dr. Jan. Šust s 300.987 dušami. — Goriški kapitel ima 7 kanonikov in 8 častnih kanonikov; v 16 dekanijah šteje 219 058 duš; duhovnij in lokalij ima 85, vikarijatov 107, beneficij 21, in kaplanij ali kooperatur pa 136; izmed vseh teh je 40 izpraznjenih služb. Božji poti ste dve, samostana s pastirsko službo tudi dva, brez pastirovanja tudi nekteri, in sicer: eden čč. oo. frančiškanov, dva čč. oo. kapucinov; potem usmiljenih bratov, eden uršulinaric, dva usmiljenih sester, trije šolskih sester, eden sester Previdnosti iz društva sv. Kajetana. — Najstarejši duhoven, bivši profesor in župnik, šteje 87 lét; umerlo jih je 10; penzionistov je 49. — Vse štiri škofije imajo v goriškem centralnem seminariju samo 52 bogoslovcev, in sicer: Gorica 26, Poreč Pola 5, Kerk 8, Terst pa 13. Goriška škofija ima za-se mladenško semenišče „Werdenberško“ letos z 48 dijaki. V teržaški škofiji se taka naprava vstanavlja in vsled obilne

sapuščine r. škofa Dobrila zaupljivo menda skorej do tega pride.

O oporoki r. škofa Dobrila se poroča tudi to, da je svoj perstan zapustil svojemu kanoniku, sedanjemu kapitelskemu vikariju, prečast. gosp. dr. Jan. Šust-u.

V Bosni, kakor naznanjajo, precej hudo kipi in jih je že tudi nekaj padlo in bilo ranjenih; vendar o večih bitvi ni slišati. O vojskah naj bi še posebno mašniki pri ss. mašah in verni v molitvah spominjali se vojskujočih, ranjenih, umirajočih in umerlih vojakov, kakor tirja keršanska ljubezen in občestvo svetnikov.

Ta jo je pa skupil! Francoski župan v S. je brezversak rudečkar, in ta dedec se povsod baha, kako da vero sovraži. Ni davno, se je s svojim sinčekom sprehajal, kar mu pride naproti kmetica. Kakor je pri tacih kušarjih navada, prične tudi pošteni kmetici praviti, da nič ne veruje in da tudi svojih otrok ni dal kerstiti. Pokazal je na svojega mladega judiča in rekel kmetici: „Vidite tedaj, ni treba otrok dajati kerstiti, da bi bili tolsti in debeli.“ „Je no, sej to sama vém“, odgovori kmetica, „naša svinja domá v svinjaku ni keršena, in vendar je še bolj debela, kakor pa vaš paglavce.“ Ne besedice več ni zinil župan, ko mu je bila žena tako pošteno zasolila.

Kozé — ta bolezen gospoduje letos prav močno tudi po Ameriki; zato se mlado in staro gnjete k zdravnikom in dajejo si kozé staviti. K temu jih duhovni in vradnije opominjajo.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. Tomo Zupan 5 gl. — G. C. B. 10 gl. — G. J. O. S. 1 gl. — Preč. gosp. mestni župnik Jan. Rozman 3 gl. — H. D. 40 kr.

Za pogorelce v Knežaku: G. Luka Šabec 2 gl.

Za pogorelce v Zaklancu: Z Rudnika po č. g. župn. G. Jakeljnu 4 gl. 50 kr. — Č. g. Jan. Tavčar v Radolici 2 gl. — Fara Štanga s čast. g. župnikom Mih. Sajétom 7 gl.

Za hišo katoliških rokodelskih pomočnikov v Ljubljani: Duhoven v Ljubljani s pristavkom: „Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo!“ 10 gl. — Č. g. Tomo Zupan za 1 kamen 5 gl. — G. J. O. S. 1 gl.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: G. Oroslav Dolenc 10 gl. — Z Rudnika po č. g. župniku G. Jakeljnu 2 gl. 57 kr. — Iz Ljubnega M. Kralj 1 gl. — Iz Ljubljane 1 gold. — Helena Vodè 40 kr. — Iz Štange po č. g. župniku 3 gl.

Za deško sirotišnico v Ljubljani: G. Luka Šabec 80 kr

Za opravo ubožnih farnih cerkev naše škofije: Iz Šmartna pri Kranji 30 gl. 33 kr. — Gospodičina Marija Dolarjeva 1 gl. — Marjeta Tonio 1 gl. — Iz Osilnice 50 gl. — Iz Poloma 3 gl. 30 kr. — Iz Rove 12 gl. — Gospa Franciška Šupevčeva 10 gl. — Gospodičina Tinica Bernardova 2 gl. — Iz Kolovrata 4 gl. 12 kr. — G. J. Eppich 1 gl.

Za misijon č. g. Val. Lah-a v Bosni: Za malo zemlje T. G. 1 vel. križavec. — G. Luka Šabec 1 gl. — Ana Rasberger 50 kr. — Ant. Zupan 50 kr.

Za sv. Očeta: G. Luka Šabec 1 gold. — M. P. 1 suvrèn d'or.

Za sv. Detinstvo: Po č. g. župniku G. Jakeljnu: z Rudnika 27 gl. 4 kr., za Žalino 10 gl. 2 kr. — G. J. O. S. 1 gold. — Iz Radolice po č. g. Jan. Tavčarju 7 gl. — Neža Veran 30 kr.